

Celleforandringer på livmoderhalsen

Hvad betyder forandringer i celleprøven fra livmoderhalsen?

I Danmark tilbydes alle kvinder mellem 23 og 65 år screening for livmoderhalskræft. Screeningsprogrammet har nedbragt hyppigheden af livmoderhalskræft betydeligt.

Der tages en celleprøve fra livmoderhalsen og afhængig af resultatet udvælges de kvinder, som bør undersøges nærmere.

Mistanke om celleforandringer behøver ikke at være forstadier til kræft, men kan skyldes infektion eller heling efter tidligere infektion. **Egentlige celleforandringer er ikke det samme som, at du har kræft** – men alene et fingerpeg om, at der kan være forstadier, som bør behandles. Det er undersøgelsen hos gynækologen, der afgør, om du har forstadier eller ej.

Hvad kommer forstadierne af?

For at udvikle forstadier til livmoderhalskræft kræves infektion med et meget almindeligt virus kaldet HPV, Humant PapillomaVirus. Omkring 85% af alle kvinder får denne infektion på ét eller andet tidspunkt i deres liv. I langt de fleste tilfælde forsvinder virus af sig selv, men hos nogle bliver infektionen kronisk. Det er denne kroniske betændelsestilstand, som kan give celleforandringer.

Hvordan bliver man smittet med HPV?

HPV smitter ved samleje. Oftest har man ingen symptomer og infektionen kan have været tilstede i årevis, inden den giver anledning til celleforandringer. Det kan således ikke afgøres hvornår og af hvem du er blevet smittet.

Hvad sker der hos gynækologen?

Undersøgelse af livmodermunden med et undersøgelsesmikroskop, hvor der ses efter forandringer i slimhinden. Der lægges lokalbedøvelse og skræbes lidt væv fra livmoderhalskanalen og tages små vævsprøver fra livmodermunden. Undersøgelsen tager få minutter. Det bløder altid efter vævsprøvetagningen. Afhængig af blødningen kan du få lagt en gazestrimmel - der fungerer ligesom en tampon - i skeden. Gazen fjernes efter 5-6 timer. Bedømmes blødningen som mere end normal, kan der blive sat et sting eller to. Tråden går i opløsning af sig selv i løbet af 10 -14 dage.

Hvad skal du passe på efter undersøgelsen?

Efter undersøgelsen kan du bløde et par dage. Blødningen bør ikke overstige menstruationsstyrke. Undgå tampon, kar- og havbad samt svømmehal så længe du bløder. Brug kondom. Herudover kan du leve helt, som du plejer.

Hvis du i dagene efter undersøgelsen oplever:

- kraftig blødning
- ildelugtende udflåd
- feber

bør du kontakte klinikken eller – uden for almindelig åbningstid - 1813.

Hvad sker der herefter?

Vævsprøverne bliver sendt til mikroskopisk undersøgelse og svaret vil foreligge i løbet af 1-2 uger. Hvis der er forstadier, vil disse blive graderet efter, hvor svære de er: lette (CINI), moderate (CINII), svære og meget svære (CINIII). Hos 2 ud af 3 kvinder forsvinder lette celleforandringer (CINI) af sig selv i løbet af 8-12 måneder. Får du konstateret lette celleforandringer skal du blot kontrolleres med en ny celleprøve efter 6 – 12 måneder.

Kegleoperation

Har du moderate celleforandringer (CINII), er ung og har eventuelle graviditeter foran dig vil man ofte afvente og kontrollere med nye vævsprøver efter 6 måneder. Får man påvist CINII to gange vil man overveje et keglesnit. Svære eller meget svære forstadier bør fjernes ved en kegleoperation. Ved hjælp af en lille el-slynge udkæres et vævsstykke, som indeholder livmodermunden og den nederste del af livmoderhalskanalen. Denne operation foregår hos os i lokalbedøvelse og tager få minutter.

Efter kegleoperationen

De færreste får ondt, når lokalbedøvelsen holder op med at virke. Nogle kan opleve menstruationslignende ubehag, som kan klares med et par Panodil eller en gigttablet. Du vil kunne forvente sparsom blødning og udflåd i et par uger efter indgrebet.

Efter operationen vil der være et sår på livmoderhalsen, som heler i løbet af 12 -14 dage. I denne periode bør du undgå krævende aktiviteter såsom ridning, cykling, aerobic, skiløb, svømning - og samleje. Ellers er forholdsreglerne de samme som efter vævsprøvetagningen.

En kegleoperation påvirker ikke seksuallivet eller muligheden for senere at blive gravid. Der kan være en let øget risiko for at føde tidligere end planlagt.

Kontrol

Den udskårne vævskegle sendes til mikroskopisk undersøgelse for at se om alle forandringerne er fjernet. Er dette tilfældet, skal du blot kontrolleres med en celleprøve hos din egen læge, første gang efter ½ år.

Når forandringerne ud til randen af keglen betyder det ofte blot, at vævet er påvirket af varmen fra elslyngen og det derfor er vanskeligt at vurdere hvor langt forandringerne rækker. I denne situation skal du til kontrol hos os efter 6 måneder. Der tages en almindelig celleprøve og podes for HPV. Selv i disse tilfælde er det sjældent nødvendigt med yderligere behandling.

Når vi har resultatet af undersøgelsen af vævsprøverne og evt. keglesnit sender vi dig en mail via www.lægevejen.dk.

VIGTIGT: Opret dig med Nem-ID!

Der vil stå hvilken type celleforandringer, det drejede sig om og hvordan du skal kontrolleres.